

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0221U101898

Державний реєстраційний номер: 0118U001099

Відкрита

Дата реєстрації: 26-01-2021

1. Етапи виконання

Номер етапу: 3

Назва етапу: Встановлення взаємозв'язку між різними ланками адаптивних механізмів рослин за умов змін довкілля. Оптимізація умов клонування рослин in vitro. Розробка практичних рекомендацій для ефективного збереження генофонду рідкісних та корисних видів рослин інтродукційними та біотехнологічними методами.

Початок етапу: 01-2020

Закінчення етапу: 12-2020

Вид звітного документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02070944

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. Володимирська, 60, м. Київ, Київська обл., 01033, Україна

Телефон: 380442393141

Телефон: 380442898691

Телефон: 380442348904

Телефон: 380442898391

E-mail: nau_ch@mail.univ.kiev.ua

E-mail: rector@univ.net.ua

WWW: <http://www.univ.kiev.ua>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 38621185

Адреса: просп. Перемоги, буд. 10, м. Київ, Київська обл., 01135, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380444813221

E-mail: mon@mon.gov.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201040

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 958.8 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Розробка біотехнологічних та інтродукційних методів збереження рідкісних і корисних рослин за умов змін довкілля.

Назва роботи (англ)

Development of biotechnological and introductory methods of preservation of rare and useful plants under environmental conditions.

Реферат (укр)

Об'єкти дослідження: Види, форми і сорти рослин в умовах інтродукції та рідкісні види рослин в умовах природно-заповідних територій Мета роботи: модернізувати наукові підходи та розробити практичні рекомендації для ефективного збереження генофонду рідкісних та корисних рослин *in vitro*, *ex situ*, *in situ* за умов змін довкілля Методи дослідження: інтродукційні, флористичні, геоботанічні та популяційні дослідження; фенологічні спостереження; дослідження анатомо-морфологічних, фізіологічних та біохімічних параметрів; культури тканин *in vitro*; статистичний аналіз даних. Фіторізноманіття – багатство, яке забезпечує людство їжею, одягом, будівельними матеріалами, барвниками, ліками тощо. Нераціональне використання приводить до зменшення чисельності багатьох видів рослин. Згідно із Всеєвропейською стратегією збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, завданнями природоохоронної роботи мають стати заходи, спрямовані на збереження ареалів та підтримки чисельності видів. До об'єктів природно-заповідного фонду віднесені також ботанічні сади, які мають значні колекції рослин природної та світової флори. Дослідження біологічних особливостей рідкісних рослин дозволяє сприяти їх розмноженню, збереженню та виявленню корисних властивостей.

Реферат (англ)

Objects of research: Species, forms and varieties of plants in the conditions of introduction and rare species of plants in the conditions of nature reserves Purpose: to modernize scientific approaches and develop practical recommendations for effective conservation of the gene pool of rare and useful plants *in vitro*, *ex situ*, *in situ* under environmental changes Research methods: introductory, floristic, geobotanical and population researches; phenological observations; research of anatomical-morphological, physiological and biochemical parameters; tissue culture *in vitro*; statistical data analysis. Phytodiversity is a wealth that provides humanity with food, clothing, building materials, dyes, medicines, and so on. Irrational use leads to a decrease in the number of many plant species. According to the Pan-European Strategy for the Conservation of Biological and Landscape Diversity, the tasks of environmental protection should be measures aimed at preserving habitats and maintaining the number of species. The objects of the nature reserve fund also include botanical gardens, which have significant collections of plants of natural and world flora. The study of biological features of rare plants allows to promote their reproduction, preservation and identification of useful properties.

Індекс УДК: 582.4, 582.4; 581.5; 581.4

Коди тематичних рубрик НТІ: 34.29.25

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Інтродукційні та біотехнологічні методи вирощування та розмноження рослин.

Назва продукції (англ): Introduction and biotechnological methods of growing and propagating plants.

Очікувані результати: Поповнення колекції тропічних та субтропічних рослин

Галузь застосування: 72. Наукові дослідження та розробки

Опис продукції (укр): Фіторізноманіття – багатство, яке забезпечує людство їжею, одягом, будівельними матеріалами, барвниками, ліками тощо. Нераціональне використання приводить до зменшення чисельності багатьох видів рослин. Згідно із Всеєвропейською стратегією збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, завданнями природоохоронної роботи мають стати заходи, спрямовані на збереження ареалів та підтримки чисельності видів. До об'єктів природно-заповідного фонду віднесені також ботанічні сади, які мають значні колекції рослин природної та світової флори. Дослідження біологічних особливостей рідкісних рослин дозволяє сприяти їх розмноженню, збереженню та виявленню корисних властивостей. Впродовж 2018-2020 років виконавцями теми були вивчені анатомо-морфологічні, фізіолого-біохімічні особливості, а також розроблені інтродукційні та біотехнологічні методи вирощування та розмноження рідкісних, ендемічних, корисних рослин природної та тропічної флор. А саме: досліджена морфологія, фенологія, анатомо-морфологічні особливості, розроблені методи вирощування видів природної флори - *Lemna*, *Pinguicula*, *Myriophyllum*, *Gentiana*, *Jovibarba*, *Asyneuma*; а також рідкісних рослин з колекції Ботанічного саду *Pelargonium*, *Dionea*, *Echinodorus*, *Uncarina*. Розроблено та модифіковано методики розмноження *in vitro* для рідкісних та корисних видів *Potentilla alba*, *Salvia hispanica*, *S.scabiosifolia*, *Centaurium erythraea*, *Pelargonium sidoides*, *Mentha*, *xAlworthia*. Виявлені адаптивні реакції рослин *ex situ* та *in situ* родів *Magnolia*, *Ginkgo*, *Crassula*, *Petopentia*, *Deschampsia*. Визначено анатомічна будова, посухостійкість та антиоксидантна відповідь на короткотривалу гіпертермію окремих видів рослин та встановлено взаємозв'язок анатомо-морфологічної будови з біохімічними особливостями. Проведені геоботанічні та флористичні дослідження на території Київської області та запропоновано створення нових РЛП.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження:

Виробник продукції: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Статті в журналах, що індексуються у наукометричній базі Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS) (або Index Copernicus для суспільних та гуманітарних наук) -13; статті у журналах, що входять до переліку фахових видань України - 15; монографії - 2; підручники, навчальні посібники, словники, довідники - 2;

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 172

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Бацманова Людмила Михайлівна (к. б. н., с.н.с.)

Голубенко Анастасія Володимирівна (к. б. н.)

Дідух Микола Якович (к. б. н.)

Коломійчук Віталій Петрович (д. б. н., доц.)

Мазур Тетяна Петрівна (к. б. н.)

Нужина Наталія Володимирівна (к. б. н., с.н.с.)

Ревуцька Анастасія Зенонівна

Футорна Оксана Андріївна (к. б. н., с.н.с.)

Керівник організації:

Жилінська Оксана Іванівна (д. е. н., професор)

Керівники роботи:

Гайдаржи Марина Миколаївна (д. б. н., с.н.с.)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.